

В.І.Стражэй: “Рэформа мае і сацыяльнае напайненне”

У Рэспубліцы Беларусь на сёння функцыянуе 4686 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з колькасцю 1524,3 тыс. навучэнцаў. У іх працуюць 132,6 тыс. настаўнікаў. Гэты школьны год адметны ў гісторыі адукацыі — прыступка ў новае стагоддзе. Якія адметнасці і заканамернасці ён высвечвае ў адукацыйнай сістэме Беларусі?

Вядома, што ў 2002 годзе пачынаецца новы важны этап рэформы агульнаадукацыйнай школы: пераход базавай школы на 10-гадовы тэрмін абавязковага навучання. Асноўныя напрамкі яго рэалізацыі закліканы вырашыць маючы адрозненні ў лістападзе гэтага года П 3-го года настаўнікаў. А адсюль вынікае і тое, што адным з найважнейшых яго праяўленняў з’явіцца асэнсаванне дасягнутага ў галіне адукацыі за апошнія дзесяцігоддзі і абмеркаванне стратэгіі яе развіцця ў першым дзесяцігоддзі XXI стагоддзя, наколькі ў працэсе рэфармавання настаяўна ўключаюцца ўсе ўзроўні сістэмы адукацыі.

Рэфармаванне нацыянальнай сістэмы адукацыі ідзе ў адзін з найважнейшых перыядаў развіцця беларускай дзяржавы. Мінутае дзесяцігоддзе — час набывання рэспублікай суверэнітэту, пошуку шляхоў вырашэння сацыяльна-эканамічных праблем, вызначэння курсу на староніны сацыяльна-арыентаванай дзяржавы. Зроблены дзяржавай выбар дазволіў пазбегнуць імпульсіўных памылак, характэрных для дзяржавы на постсавецкай прасторы, забяспечыў стабільнае функцыянаванне сістэмы адукацыі, набыўшы вывераную стратэгію развіцця.

У працяг раней распачатых размоваў у “Настаўніцкай газеце” працягваюцца гутаркі з Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь В.І.Стражэйым пра адукацыйныя надзеі і перспектывы школы.

— Васіль Іванавіч, праходзіць першы месяц 2001-2002 навучальнага года. Клічуць дзяцей на ўрок званкі, спяваюць настаяўніц, — усё ўвайшло ў звыкліе размеранне жыцця. Скажыце, калі ласка, якія адметнасці гэтага навучальнага года?

— Па-першае, 9 верасня адбыліся выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Прыёмам адзначыць, што значная большасць грамадзян падтрымала на выбарах нашча пераможца Прэзідэнта. А гэта значыць, што падтрымала і курс кіраўніка дзяржавы, А.Р.Лукашэвіча, на далейшае развіццё адукацыі, пашырэнне сацыяльных гарантый у гэтай сферы, павышэнне статусу настаўніка.

Па-другое, гэты навучальны год — першы ў XXI стагоддзі.

Па-трэцяе, мы як бы “развітаемся” з савецкай школай. Нагадаю, што гэты навучальны год — апошні, калі ў школе вучыцца тыя, хто прыйшоў у школу яшчэ ў Савецкай Саюзе. І падкрэслію, што Беларусь уступіла ў XXI стагоддзе з развітай сістэмай адукацыі, асновы якой былі закладзены ў савецкі перыяд. Такія дасягненні савецкай школы, як даступнасць усіх ступеней адукацыі, адказнасць дзяржавы за атрыманне яе грамадзянам сталі базавымі прынцыпамі развіцця нацыянальнай сістэмы адукацыі большасці дзяржавы. Аб’яднанне намаганняў у рамках дзяржавы дазволіла забяспечыць узаўважанае ўсёагульнае сярэдняе, даступнасць і бяспечнасць прафесійна-тэхнічнай адукацыі, масавую падрыхтоўку спецыялістаў у сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі.

У той жа час новыя рэаліі паставілі грамадства і дзяржаву перад неабходнасцю рэфармавання сістэмы адукацыі. Ніколі яшчэ чалавечтва не мела такіх бурных тэмпаў росту, як у апошнія дзесяцігоддзі. Бурны рост ведаў ахапіў усё сферы чалавечай дзейнасці. Па ацэнцы праграму вучоны на падваенне аб’ёму ведаў праз дзесяць гадоў спатрабяцца на дзве, а месцы.

Пад уплывам нарастаючага тэмпа змены ідэй, тэмпа мыслення, спосабаў жыццядзейнасці кардынальна мяняецца месца і роля адукацыі ў грамадстве.

І нарэшце, сёння мы ўпершыню адчулі “полюх дэмаграфічнай ямы”, у якую ўступаем. Беларускія школы выпусцілі ў 2000-2001 навучальным годзе каля 160 тысяч выпускнікоў 9 і 11 класаў, а прыйшло ў школу крыху болей за 100 тысяч. На сёння ў нашай рэспубліцы налічваецца каля 1,5 млн. школьнікаў. Скарачэнне іх колькасці будзе назірацца на працягу наступных гадоў. Перавышэнне выпуску над прыёмам школьнікаў складае больш чым 50 тысяч.

— Кожны год?

— Так. Колькасць вучняў будзе змяншацца. Праз 7 гадоў у ёй будзе не паўтара мільёна, а дзесяці 1,2 млн. дзяцей. Відэаочна, такая сітуацыя прывядзе да прыпынення новай для нас праблемы, а менавіта — працягвання навучання настаўнікаў. Сёння мы яшчэ шукаем настаўніка, асабліва гэта датычыць сельскіх школ і г. Мінска. У нас пакуль што не хапае спецыялістаў-педагагаў па фізічнай культуры, замежнай мове. Але ўжо цяжка, напрыклад, уладкавацца на працу выпускнікам аддзяленняў і факультэтаў пачатковага навучання педгагічных вучылішчаў і ВНУ. З цяжкай пачынаюць і дзеці.

Зразумела, яго ўвучу наўдзя, што ён трымаў працясаў у так званым сацыяльным сіроцтва. Калета (дзяцок у джынсах) усіх пераконвае, што выведзе Іванку ў людзі, зробіць усё, каб дзіця, выкасаючы кажуцы, усё ж зведла цяпло бацькоўскага дому, не дасты наўмольнаму лесе пакінуць Іванку па-за грамадствам.

Глядзіць, там зяцёк адмаецца, дачка вернецца з падарожжа па Германію з поўнай торбай марак, долараў... Гэта ў лепшым выпадку. А калі дапусціць, што ўсё можа стацца па-іншаму: зяцёк не згадае пра сына, дачушка міне і Амерыку, а са-мому калегу трэба будзе думаць толькі пра іншых уласных дзяц — блізкіх-ціхліх-ціхліх.

Нагаваруцца тады Іванка... [З цяжкім сэрцам з’явіўся ў Грамадскі прэс-цэнтр Дома прэсы на пасяджэнне “Круглага стала”, тэма якога была акрэслена так: “Са-цыяльнае сіроцтва. Закаваўшыся жыццём праблемаў”. Ведаў: гаворка пойдзе пра сумнае, такі папрок нам, пра сіроцтва дзяцей. І дзе — у нашай краіне.

Галіна Рудзінкова, галоўны інспектар Галоўнага ўпраўлення са-цыяльна-выхавальнай работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Бе-ларусь размову з супрацоўнікамі СМІ пачынае з лічбаў, якія загавары-ла дзіва красамоўная і трыхавата. Гэта вама не рапартаў пра рэзныя пра-поўныя дасягненні, ці асабісты гісторыя якіх-небудзь кінозоркі, вы-

там часу адчувальнай стане праблема пра-цаўладкавання і настаўнікаў базавай школы.

— Гэта азначае, што вылікія колькасць настаўнікаў стане непатрабаванай. Ім не знойдзецца месца ў школе? Што ж рабіць?

— Праблема будзе абмяркоўвацца на П 3-м годзе настаўнікаў. Але ўжо зараз мы можам папярэдне паразважаць, высвечваючы яе сутнасць. Па-першае, трэба думаць над скарачэн-нем напайнальнасці класаў. Сённяшняя норма для падрыхтоўчага класа — 20, а для першага — 25 вучняў. Аднак колькасць дзяцей у класе пачатковай школы павінна быць не бо-лей за 20. Думаю, што з наступнага года такія нарматывы будуць дасягнуты да ведама кіраўніцтва школ. Норма напайнальнасці пад-рыхтоўчага класа павінна стаць нормай для перамога і ўвагу для класаў пачатковай школы. Праз тры гады час яна пашырыцца і на ба-завую школу.

— Васіль Іванавіч, даўно напрошыва-ецца пытанне і пра класнае кіраўніцтва, якое на сёння, што тут хаваецца, лічыцца дадат-ковай нагаварушкай да асноўнай працы на-стаяўніка.

— Правільна, але гэта ўжо другое пы-танне. Класнае кіраўніцтва павінна быць не нейкім дадаткам, а адным з асноўных запя-ткаў у школе. Маецца на ўвазе тое, што яго можна залучаць, напрыклад, як 9 гадзін вуч-эбной нагаварушкі. Размова, зразумела, ідзе пра буйныя школы.

— Такім чынам, стаўка настаўніка будзе складацца з дзесяці гадзін уроку і класнага кіраўніцтва?

— Так. У тых настаўнікаў, хто будзе мець класнае кіраўніцтва, гэта будзе складаць стаўку.

Узятую праблему працягвання настаўнікаў закліканы вырашыць і пашырэнне такіх катэгорый работнікаў, як псіхолог і са-цыяльны педагог.

Далей. Нам трэба працягваць ствараць но-выя адукацыйныя цэнтры, новыя установы. Такія, як сацыяльныя прытулкі, цэнтры карэ-кцыйнай педгагіі... Лічу, што вырашэнне калравых пытанняў можна будзе весці і праз перападрыхтоўку, у тым ліку настаўнікаў пачатковай школы. Яны могуць атрымаць новую спецыяльнасць, на-прыклад, настаўнікаў замежнай мовы, фізічна-га выхавання. Адрэзным словам, наглядзецца на доўгатэрміновыя праблемы мы ўжо ў бліжэйшым будучым зробім захады па яе вы-рашэнні. Ніхто не апынецца на вуліцы.

— Акрэслена Вамі сітуацыя больш ха-рактэрна для буйных новабудоваў ста-лішчы, абласных цэнтраў, дзе гадоў дзесяці-восем школы набралі па 10, а то і больш класаў, а зараз ледзьве набіраюць па 2-3.

— Вы маеце рацыю.

— Вы гаварылі пра “развіццё” з са-вецкай школай. Ці нехта спыніцца на гэ-тым больш падрабязна?

— Зноў павтару, што ў гэтым навучаль-ным годзе ў апошні клас школы пайшлі тыя вучні, якія пачыналі вучыцца ў 1991 годзе. Над гэтым звязчына не задумаюцца. Аднак факт мае сімвалічны сэнс. З наступнага наву-чальнага года ў нас не будзе вучняў, якія прыйшлі ў школу ў савецкі час. Гэта падштур-хоўвае да разважанняў на пэўныя тэмы.

Менавіта апошнія сем гадоў былі вы-рашальнымі для таго, каб мы захавалі лепшае, што было ў савецкай сістэме адукацыі. Хаця мы звыкліся з гэтым дасягненнем, не заўва-жам іх, лічым нормай жыцця.

Па-першае, галоўным дасягненнем цы-рапацыя часу стала захаванне дашкольнага выхавання і ўвагу да сістэмы адукацыі. Калі з 1990 па 1994 год дзіцячы са-дзік скараціліся на 611 устаноў, то з 1994 па 2000 — на 239, што абумоўлена ўжо толькі дэмаграфічнай сітуа-цыяй.

Па-другое, плата за ўтрыманне дзяцей у дзіцячых садах складае толькі крыху болей як 30% ад выдаткаў на харчаванне.

Па-трэцяе, паказальным у гэтым плане з’яўляецца і той факт, што ўмоў, у якіх вуча-цца нашы дзіцяці, не было нават у Савецкім Саюзе. Можна сказаць болей — такіх умоў няма і ў Еўропе, акрамя Даніі і Англіі.

Па-чвёртае, мы аднавілі сістэму школьна-га харчавання. З 1998 года ажыццяўляецца дзяржаўная падтрымка па зніжэнні кошту харчавання школьнікаў з разліку 4% ад мінімальнай заробатнай платы ў вучэбны дзень на аднаго навучэнца. Масовым адміністрацыям, выкананым гарадскіх і раёнскіх Саветаў дэпутатаў, Міністэрствам да-дана права ў межах сродкаў, накіраваных на зніжэнне кошту харчавання дзяцей, поўнаасобна аб’ява часткова вываляць ад аплаты за харчаванне навучэнцаў з малалазічных сем’яў, а таксама іншых школьнікаў. У выніку ахоп гарачым харчаваннем павялічыўся з 62,6% у 1998 годзе да 97,5% у 2000 годзе.

Па-пятэ, дзяржавай адноўлена сістэма аздараўлення дзяцей, чаму адназначна па-вышэнне ролі дзяржаўных структур і органаў выканаўчай улады ў правядзенні аздараўлен-чых мерапрыемстваў і выдзяленні дадатковых сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхаван-ня на іх фінансаванне. Аздараўленне дзяцей разглядаецца як важная форма сацыяльнай падтрымкі самі.

— Па-шостэ, у нас не проста захавана сістэ-ма пазашкольных устаноў, але яна атрымала да-датковыя развіццё.

— Я магу і далей працягваць гэты пералік, але мне здаецца, што і так ужо дастаткова, каб пераканацца ў прыкатытэце сацыяльнай палітыкі дзяржавы.

— Усе гэтыя былі пэўнага заваявання савецка-га часу, якімі і сёння можна ганарыцца і якія амаль згублены былімі рэспублікамі Савецка-га Саюза.

— Такім чынам, з наступнага наву-чальнага года мы будзем мець кантынгент школьнікаў ад падрыхтоўчага да апошня-га класа, якія прыйшлі ў школу незалеж-най Беларусі. Адсюль — патрэба асэнсаван-ня таго, як будзе развіццё адукацыі ў на-шай краіне?

— Так, 2001-2002 навучальны год, па сут-насці, стаў першай прыступкай XXI стагод-дзя. У сувязі з гэтым хацелася б падзяліцца даволі цікавымі, на мой погляд, разважаннямі гісторыкаў.

Есць такое паняцце, як гістарычнае, а не календарнае вымерэнне часу. Гэта супадае з тымі працэсамі, якія нагледзецца ў адука-цыйнай школе. Есць пераг гісторыкаў, якія лічыць, што XIX стагоддзе з гістарычнага по-гляду пачаўся з часу Парыжскай камуны, а скончылася на пачатку першай савецкай вай-ны.

Колькі атрымалася дзіцячых дамоў? Каленне, Галіна Іванавіч давала, што адна справа, калі дзеці за-сталіся сіротамі з-за смерці бацькоў (аварыі, нільшасныя выпадкі і г.д.). Лёс — нічога не зробіш. Дык не, бывае і іншым: калі дзеці пакінуць, стаўляю сіротамі з-за маральнага выроўдства бацькоў. Кінулі бацькі іх на волю лёсу (а дакладней — клопаты па выхаванні дзяцей перадалі грамадству), а самі гоісяць па свеце, ці, як кажучу ў народзе, сабакам сены косіць.

Праўда, Г.І.Рудзінкова ўспеўла: летас 5207 дзіцячых і хлоп-чыкаў былі ўзяты на выхаванне ў сем’і, зможуць адчуць, што ёсць на самай справе сямейны рай.

Заўважам прыкметнае ўзрушэнне журналіскай браці: маўляў, неабходна прымаць тэрміновыя захады, каб прасты, прычыны агід-най з’явы былі падкантраліраваны.

Менавіта апошнія сем гадоў былі вы-рашальнымі для таго, каб мы захавалі лепшае, што было ў савецкай сістэме адукацыі. Хаця мы звыкліся з гэтым дасягненнем, не заўва-жам іх, лічым нормай жыцця.

Па-першае, галоўным дасягненнем цы-рапацыя часу стала захаванне дашкольнага выхавання і ўвагу да сістэмы адукацыі. Калі з 1990 па 1994 год дзіцячы са-дзік скараціліся на 611 устаноў, то з 1994 па 2000 — на 239, што абумоўлена ўжо толькі дэмаграфічнай сітуа-цыяй.

Па-другое, плата за ўтрыманне дзяцей у дзіцячых садах складае толькі крыху болей як 30% ад выдаткаў на харчаванне.

Па-трэцяе, паказальным у гэтым плане з’яўляецца і той факт, што ўмоў, у якіх вуча-цца нашы дзіцяці, не было нават у Савецкім Саюзе. Можна сказаць болей — такіх умоў няма і ў Еўропе, акрамя Даніі і Англіі.

Па-чвёртае, мы аднавілі сістэму школьна-га харчавання. З 1998 года ажыццяўляецца дзяржаўная падтрымка па зніжэнні кошту харчавання школьнікаў з разліку 4% ад мінімальнай заробатнай платы ў вучэбны дзень на аднаго навучэнца. Масовым адміністрацыям, выкананым гарадскіх і раёнскіх Саветаў дэпутатаў, Міністэрствам да-дана права ў межах сродкаў, накіраваных на зніжэнне кошту харчавання дзяцей, поўнаасобна аб’ява часткова вываляць ад аплаты за харчаванне навучэнцаў з малалазічных сем’яў, а таксама іншых школьнікаў. У выніку ахоп гарачым харчаваннем павялічыўся з 62,6% у 1998 годзе да 97,5% у 2000 годзе.

Па-пятэ, дзяржавай адноўлена сістэма аздараўлення дзяцей, чаму адназначна па-вышэнне ролі дзяржаўных структур і органаў выканаўчай улады ў правядзенні аздараўлен-чых мерапрыемстваў і выдзяленні дадатковых сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхаван-ня на іх фінансаванне. Аздараўленне дзяцей разглядаецца як важная форма сацыяльнай падтрымкі самі.

— Па-шостэ, у нас не проста захавана сістэ-ма пазашкольных устаноў, але яна атрымала да-датковыя развіцё.

— Я магу і далей працягваць гэты пералік, але мне здаецца, што і так ужо дастаткова, каб пераканацца ў прыкатытэце сацыяльнай палітыкі дзяржавы.

— Усе гэтыя былі пэўнага заваявання савецка-га часу, якімі і сёння можна ганарыцца і якія амаль згублены былімі рэспублікамі Савецка-га Саюза.

— Такім чынам, з наступнага наву-чальнага года мы будзем мець кантынгент школьнікаў ад падрыхтоўчага да апошня-га класа, якія прыйшлі ў школу незалеж-най Беларусі. Адсюль — патрэба асэнсаван-ня таго, як будзе развіццё адукацыі ў на-шай краіне?

— Так, 2001-2002 навучальны год, па сут-насці, стаў першай прыступкай XXI стагод-дзя. У сувязі з гэтым хацелася б падзяліцца даволі цікавымі, на мой погляд, разважаннямі гісторыкаў.

Есць такое паняцце, як гістарычнае, а не календарнае вымерэнне часу. Гэта супадае з тымі працэсамі, якія нагледзецца ў адука-цыйнай школе. Есць пераг гісторыкаў, якія лічыць, што XIX стагоддзе з гістарычнага по-гляду пачаўся з часу Парыжскай камуны, а скончылася на пачатку першай савецкай вай-ны.

Колькі атрымалася дзіцячых дамоў? Каленне, Галіна Іванавіч давала, што адна справа, калі дзеці за-сталіся сіротамі з-за смерці бацькоў (аварыі, нільшасныя выпадкі і г.д.). Лёс — нічога не зробіш. Дык не, бывае і іншым: калі дзеці пакінуць, стаўляю сіротамі з-за маральнага выроўдства бацькоў. Кінулі бацькі іх на волю лёсу (а дакладней — клопаты па выхаванні дзяцей перадалі грамадству), а самі гоісяць па свеце, ці, як кажучу ў народзе, сабакам сены косіць.

Праўда, Г.І.Рудзінкова ўспеўла: летас 5207 дзіцячых і хлоп-чыкаў былі ўзяты на выхаванне ў сем’і, зможуць адчуць, што ёсць на самай справе сямейны рай.

Заўважам прыкметнае ўзрушэнне журналіскай браці: маўляў, неабходна прымаць тэрміновыя захады, каб прасты, прычыны агід-най з’явы былі падкантраліраваны.

Галіна Іванавіч супакоіла публіцыстаў: паведаміла, што супра-цоўнікі Міндукацыі Рэспублікі Беларусь задзейнічаны ў падрых-тоўцы законодаўчых актаў, якія закліканы больш дакладна і апер-тыўна вырашаць пытанні шлюб і сям’і.

Кожную лічбавую інфармацыю (з адпаведным каментарыем) пра-цінала думка пра тое, што Міністэрства не толькі вывучае, аналізуе

ны XX стагоддзе адпаведна закончылася ў 1991 годзе. І нось тут я хачу бы заўважыць, што жудасная падзея 11 верасня ў ЗША б-рушу, па сутнасці, таксама пачытаць з 90-х гадоў. Менавіта такі падыход больш прадук-тыўны да сапраўднага ўладкавання гістарыч-ных прамажаў часу. І для адукацыйнай сф-ры, можна сказаць, XXI стагоддзе б-ру са-раўдны пачытаць з першых гадоў мінулага дзесяцігоддзя. Паняцце інфармацыйнай рэ-валюцыі, інфармацыйнага грамадства ўвайшлі ў наш час і менавіта ў гэтыя гады. Гэта цал-кам супадае з тымі працэсамі, якія назіраюцца ў сістэме адукацыі ў нашай краіне.

— Даволі цікавыя атрымліваюцца хра-налогія часу. А калі пакласці яе на адука-цыйныя з’явы...

— Сапраўды, мы ўжо доволі працягла час жылі ў XXI стагоддзі. Па-першае, рэформа агульнаадукацыйнай школы пачалася фак-тычна не ў 1998 годзе, а ў пачатку 90-х гадоў, калі з’явіліся новыя тыпы навучальных уста-ноў, магчымасці вар’яцтваўнасці планаў, дэ-фэрэнцыяцыі навучання, што стала рэвалю-цыйным крокам у параўнанні з былой савец-кай школай і вымагае пэўнага прыняцця іна-шы падыходы да ўсталявання школьнай сістэмы адукацыі. Зараз гэта ўжо не заўваж-на, бо прамадзецца да дэю ўсталявання і забя-гае.

Паўтаруся, акрамя пераходу на шматэ-роўнае навучанне, вар’яцтваўнасць наву-чальных устаноў і быў першым крокам сённяшняй рэформы. Нагадаю, што менавіта М.І.Дзямчук, які быў у той час міністрам аду-кацыі, шмат што зрабіў для гэтага.

— Чаму з’яўляецца патрэба ў такіх но-вых падыходах?

— Па сутнасці, так вырашальнае бачо-чыя праблемы таго часу. Уніфікаваны падыход да навучання быў даволі прыкатыльным, бо ўсталяваў асноўны ўзровень засваення ведаў кожным вучнем. Аднак не можа быць абсалютна роўных ўзровеньнасцей, наадварот, яны могуць быць абсалютна рознымі. У ко-жнага ёсць і свае схільнасці. Не ўлічваючы такія акалічнасці ўжо проста нешта. Але нешта і сказаць, што ў савецкай школе не рабіліся спробы вырашваць сітуацыю. Аднак яны былі толькі спробамі, а не канкрэтнымі мерамі і крокамі вырашэння праблемы.

Паводле дыялектыкі, якая раней вывуча-лася доволі грунтоўна, форма павінна адпав-ядаць зместу. Дык вось і раней форма адзіна-ціпадовай школы ўжо не адпавядала змес-тоўнаму напайненню яе. Але гэта стала відэ-аочным у сярэдзіне 90-х гадоў у сувязі з но-вымі адукацыйнымі падыходамі. Былая шко-ла таксама вяла да вялікіх пераўтварэнняў. І ў той жа час з’явіўся кантынгент дзяцей, якія вуча-цца ў гімназіях, ліцэях, класах з павышаным навучаннем. Пры гэтым нешта залюпачылі вочы і на тое, што ў новых навучальных уста-новах у чымсьці ёсць адкат ад правільных пас-

тэлатуў савецкай школы: роўны доступ да адукацыі і сацыяльнае справядлівасць у яе ат-рымання.

У сувязі з гэтым падкрэслію, што тое, што мы робім ва ўдасканаленні школьнай сістэмы праз яе рэформу, мае і сацыяльнае напайне-не.

— У чым гэта выяўляецца?

— У навучанні пачытаць у абавязковай дзесяцігоддзі, а потым у ліцэйскіх класах, якія, вярта падкрэсліць, будуць даступнымі для ўсіх. На апошняй ступені навучання бу-дуць абавязкова ўлічвацца схільнасці і здоль-насці вучня. Яна будзе рознай — гуманітар-най, політэхнічнай, фізіка-матэматычнай, агульнаадукацыйнай і інш. Кожнаму дасця-па магчымасць вучыцца на гэтай ступені.

Такім чынам, мы захоўваем тое, што было зроблена на пачатку 90-х гадоў, але ліквідую-м мінусы, якія набілі відэаочны выгляд.

— Асабліва трывожу як у грамадства, так і ў настаўнікаў вынікі пераўтварэн-ня вучняў. Яны набываюць маштабы стрымлі-ваючага фактара ў навучанні.

Будзе знята. Павелічэнне тэрмінаў навучан-ня дазволіла скараціць вучэбную нагавару-ку ў пачатковай школе. Абавязковы кампанент яе новага базавога вучэбнага плана складае 19-22 гадзіны ў рамках 5-дзённага вучэбнага тыд-ня. Пачынаючы з 2002-2003 навучальнага года ў працэсе масавага пераходу сярэдняга з’яна школы на абавязковы змест і новы тэрмін абавязковага навучання будзе ажыц-цяўляцца павялічэннем пераход на 5-дзёны вучэбны тыдзень. Гэта дазволіць у значнай ступені вырашваць праблему вучэбных пера-грузак, садейнічаць умацаванню здаровай дзяцей, іх фізічнаму развіццю.

Аднак нешта чакіць аднамоментнага вы-рашэння ўзятых праблем. У адукацыі ніколі нешта зрабіць нешта імгненна. Пачытаць рэ-форма захоўвае ўсё лепшае, што з’явілася ў папярэднія часы, развівае яго і ліквідуючы былыя недахопы.

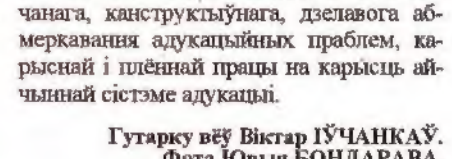
— Прабачце, Васіль Іванавіч, некаж м-не дазволіць чуць размову дзюво даволі ўжо старых жанчын, якія расказвалі па па-лічых сучасную школу, параўноўваючы яе з мінулай. Выказвалася запнепако-еннасць тым, што не кожны можа атрымаць у гімназію, хача ў дзіцці светлая галава...

— А што вы думаеце, ёсць доволі сур’ёзная пагроза — калі нічога не рабіць, пакінуць школу ў тым выглядзе, у якім яна апынулася, то з цягам часу школа маг-ла б пе-ратварыцца не ў месца навучання для тале-нтаных і звычайных дзяцей, а ў школы для багатых і бедных. Рэформа акрамя іх ліквіду-е гэтую пагрозу.

— Якім чынам?

— Па-першае, праз абавязковую дзесяцігодку павышэння агульнаадукацый-на ўзровень усіх.

Удзельніца падзеі да таго, як выкарыстаць гэты шосты дзень, вельмі важны і для здаровай дзяцей, і для фізічнай загарту

Восень

У святочным убранні дружны.
Кожная... Ды жэце там у святоч-
ных! Гэта ж іх конкурс мод і
колеру.

Глянь, якую стракатую
адзежку накінула рабіна. Ой як
мусіць, хочацца ёй падабца су-
седу-волату — магчыма дубу ў
па-мужыцкую стрыманай воп-
раты-абліччэй. Дай, здэсці,
каня яму, дык — сапраўды асі-
лак быліны...

А паспрабуй загіпошчыць
вочы дзіўнага восеньскага
паветра глыбей. Непатунымы
падасцігнуты. Надаж восеньскі
ні будзе, дык наўдзіў смачна
сплечены водар палёў да садоў,

агародаў ды лясцоў. Не сумнявай-
ся, восеньскае паветра ўсёх нас
лечыць. Удзяка яго толькі на ўсю
поўніцу і дэспіх небу ўдзяч-
насьць сваю за гэты годны пуд.

А расплошчаны вочы — азі-
раюцца ўсё навука. Свята
адчуецца. Свята, напоўненае ма-
жычым і пачытай, спакоем і нават
лёгкім, незразумелым сумам.
Быццам бы знайшоў тое імя
каханне — такое неспадзеўнае ды
запознае.

Мілая, чароўная восень... Не
закажаша ўцабе проста неагачы-
ма. Можна таму асцянож парою і
кахаць анікога не хочацца. Бо ў
мне ж выбранніца ёсць — Вос-
сень.

Мікола СТАНКЕВІЧ,
Фота Андрэя ШАУЦОВА.

Крыху дыдактыкі

Максім СТОМАЧ

Песня волнага чалавека
Думка-сарапатніца,
Думка-пустазелле:
У прыродзе — пятніца!
На душы — нядзеля!
І вось-вось пад ёмнай
Іскры-трэскі ўкрасіць:
Са стала — на сёму, а
Аз душы — на здэсці.
Абачнуцца бізбюсы,
Пазнаць нямерна.
(Загудзіць тралейбусы!)

Зараўць прапелары!!
...А на хаце бегамуць!
...А дзварыма
рышачма!
Правільнымі думкамі
Пустазелле выпаліць.
Кружэ падычалены,
Дай — гарэць з паселі!!
Хай у вас там пятніца...
А ў мяне —
НЯДЗЕЛЯ.

Марыс МЕЛГАЛБС

Поўны дом біскавітаў смачных, поўны дом салодкіх
тортаў, ух, як я іх аблізашу!
Але хочацца хопч чорта. Дай не лёгкі хлеб
ніколі — жыццё, лапача варэнік з лёту. Лепей мець
каровы, коні. Можна, нагрэць салодкіх.
Страх гуркі саліць ахвота, болей, чым гурком
хрумстаць. А ў лакоі нехта скажа, і яго мне не прагне.
Ён на шыяк ладаць гулі (а не шыяк ў скокі ідзе),
точна ў полі ўсючыло, шыю выцігчы, блізе.
Ну, мая расада гіне — неразумна, без прыстанцы...
Дык навошта долі кіню
туго дусту хлеба.
Янка?

Пераклад з латышскай
Андрэя ШАУЦОВА.

Гэта цікава

Ці ведаеце вы, што

...спячатыя крывянякі называліся гулінею «Туды-сюды па квад-
раце». Першая крывяняка была складзена ў пачатку ХХ стагоддзя
вяснем паўднёваафрыканскай турмы. Вышэйшы на волю, ён узба-
дзіўся — у яго адрас з усіх кантынентаў паступалі заказы газет і ча-
пісаў на крывянякі;
...мядзведзі на ўсім вядомым карніце І Шыпшына «Раніца ў сано-
вым лесе» намайла мастак К.Савіцкі;
...пры вытворчасці капроны два праісы — прадзення і плаўкі —
злучаюцца разам;
...найстарэйшым у свеце «тербарыем» лічыцца насянны
роствіт у адным з фінікскіх храмаў (Егіпет), дзе паказаны 275 розных
раслін. Гэты росце анішоўна да 1450 г. да нашай эры;
...куст чарніц расце да 300 гадоў;
...у варанскіх парках у парэўняні з вулічным паветра ўтрымлівае ў
тры разы менш пылу і ў 200 разоў менш бактэрый;
...за адну хвілінку пры пошпце ўсё свету праходзіць у сярэднім
каля 5 мільярд пільмаў;
...афрыканская кобра можа забіць сваю ахвяру, не дакранаючыся
да яе. Гэтая небяспечная змяя можа прысунуць ад на адлістцы 3,7
метры;
...у Байкале ў Гарачынаўскай крыніцы выдатна сябе пачуваюць
у вадзе з тэмпературай +47°C карасі. А іх сабраў у Каліфорніі жыўш
і ў 52-градуснай вадзе;
...свава, зніжваючы на шлях грызуноў, захоўвае нам калі тэны зер-
ня ў год;
...хуткасьць тэніснага мяча дасягае 200 кіламетраў у гадзіну;
...ад пачатку нашай эры да іперанянага часу не прайшло яшчэ
мільёна дзён. Адбудзецца гэта прыкладна праз 800 год;
...Месці кідзе ў сусветную прастору пень даўжынёй у 400 тыс. км.
...сырава вада квіць хутчэй, чым гатаваная. У сырой вадзе больш
паветра, чым у гатаванай. Пры нагрэванні яно выдзіраецца ў выглядзе
бурбалі, якія паскараюць нагрэванне вадкасці.

Падрыхтаваў
Кастусь КАРНЯЛЮК.

Свята ля Палаца спорту

У Мінску ля Палаца спорту па праграме «У ХХІ стагоддзе — з
годнай адкаўцы» прайшлі спартыўныя вучнёўскія калектывы ўсё
раёнаў сталіцы па 12 відах спорту.
Масавымі былі турніры па лёгкай атлетыцы, стрэлібле, міні-фут-
боле, вайербале, барацьбе, шахматах і шашках, вяславанні, конкурсах
асілкаў (гіры і канат) і іншых відах праграмы. Вельмі вясела праводзілі
спартыўныя на пераможцаў каняты: удзельнікі калі ста чалавек,
якіх падтрымлівалі сотні бальшых чыжы. Пераматга каманда Свацка-
га раёна, паянціўшы ў фінале старшэнаў Фрунзенскага раёна, а яе
удзельнікі атрымалі ў якасці прызоў гадзіннік.
Прыгожымі былі паказаныя выступленні па акрабятцы, гімна-
стыцы, спартыўных танцах. Асабліва — заключнае выступленне май-
строў акрабяткі, пераможца студэнтаў Акадэміі фізыхаванія, калі на
памосце адначасова выступілі жаночая і мужчынская пары, дзве
жаночыя тройкі і мужчынская чатырца.
Побач праходзілі святочныя кірмашы, таму за спартыўнымі можна
было глядзець цэлы дзень з мінімальным абедзённым перапынкам.

Вільям АСТРЫНСКІ.

ПАНАДЗЕЛАК 24 ВЕРАСНЯ БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
7.00 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
9.00 Навіны.
9.10 Сячэны.
10.00 «Марская паліцыя».
10.45 Тэлебарометр.
11.05 «Чалавек мора».
12.00 Навіны.
12.15 «Час маскоў».
12.40 Чароўная шкатулка
«Саюзмультфільма».
13.00 Меладрама «Вочы чо-
рны».
15.00 Навіны.
15.20 «Жулі Леско» 3-я се-
рыя.
17.00 «Марская паліцыя».
17.50 Фільм братоў
Льом.
18.20 Зона Ікс.
18.35 «Ж-П. Бельяндэ ў
фільме «Улюбленне лёсу»».
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 «Чалавек мора».
22.35 Стація.
23.00 Палац «АРТ».
23.30 Спорт-кур'ер.
23.45 «Чалавек мора».
24.00 «Час».
24.15 «Чалавек мора».
24.30 Спорт-кур'ер.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Зямля каханая».
9.20 Драма «Цудоўны хло-
пец».
10.50 «Біблія».
11.00 Навіны.
14.55 Сячэны «Цыган».
16.00 «Валікі мышч».
17.00 Навіны.
17.25 «З гэтай парай».
18.00 «Зямля каханая».
19.00 «Чалавек мора».
20.00 «Час».
20.30 Сячэны «Пятніца».

РАСІЯ

8.00 Навіны.
8.15 «Зямля каханая».
9.20 Драма «Цудоўны хло-
пец».
10.50 «Біблія».
11.00 Навіны.
14.55 Сячэны «Цыган».
16.00 «Валікі мышч».
17.00 Навіны.
17.25 «З гэтай парай».
18.00 «Зямля каханая».
19.00 «Чалавек мора».
20.00 «Час».
20.30 Сячэны «Пятніца».

КУЛЬТУРА

7.05, 11.30, 17.30, 23.00 «На-
віны культуры».
7.30 Героя-прыгодуны
фільм «Смелыя людзі».
9.00 Контра-дашчэтка хору
«Вясна» пад кіраваннем А.
Панарамы.
9.40 «Абелеўскія лабэ-
ры» 1-й выні.
10.00 «Сячэны».
11.00 «Залаты стагоддзе рус-
кага жыцця».
11.45 А. Родін. «Каніава пе-
чэтка» М.Сячэны. Вы-
хаванне І.Сячэны.
12.25 «Музыка і танцы».
13.30 «Разам з Фалем».
13.45 «Дарэка Грыт. Кані-
раты фартына з акрэскам».
14.15 «Архитектурная галэ-
рыя».
14.30 «Асцяжны партрэт».
15.00 Навіны.
15.10 Сячэны «Матчына
прыгоды».
15.35 «Абелеўскія лабэ-
ры» 1-й выні.
16.15 «Ной-ху».
16.30 «Свет ачышчэння».
17.00 «Зямля каханая».
17.50 «Мой Эрнст».
18.15 А. М. Ахрыўніч. «На
асцяжнай муршэ дэволі прэ-
саты».
19.35 «Добрыя ночы, маты-
шы».
19.50 «На ўсёй муршэ
дэволі прэсаты» Часта 2-я.
21.30 Кароткаметражныя
фільмы «Азбучныя алфаві-
ты».
22.30 «Дай каханым гадзі-
на».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.50, 19.25, 17.40
Кры-
5.20, 7.15 ў запіс.
5.35, 6.40, 13.40 Афіша.
5.45, 7.25 Нашы любімыя
жыццё.
5.50, 6.50 Валікі грошы.
6.35, 7.40 Кардэны вал.
8.20 Служба выратавання.
9.25 Навіны.
10.40 Тэатр.
11.25 «Браты Рыко» 1-я се-
рыя.
13.50 Ток-шоу «Проста Ма-
рына».
14.00 «Салон прыгажосці».
18.35 Герой дна.
18.55 «Дальнібойшчыкі».
20.00 Сячэны.
21.55 «Хуткая дапамога».
23.30 Герой.

СТБ

6.00 «Ікс-мен».
6.30 «Кот па імені Ікс».
7.00 «Тамічыны рыцары
Тыра На Нот».
7.30 «Мурашкі».
8.00 «168 гадзін Мінска».
8.50 «Віртуальны свет».
9.00 Камедыя «Замула і кі-
лер».
11.05 Музыкі на СТВ.
11.30 «Салон прыгажосці».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Дыскверны» на СТВ.
12.45 «Паст у Расіі».
14.00 «Сакратына матэрыя-
л».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.50, 19.25, 17.40
Кры-
5.20, 7.15 ў запіс.
5.35, 6.40, 13.40 Афіша.
5.45, 7.25 Нашы любімыя
жыццё.
5.50, 6.50 Валікі грошы.
6.35, 7.40 Кардэны вал.
8.20 Служба выратавання.
9.25 Навіны.
10.40 Тэатр.
11.25 «Браты Рыко» 1-я се-
рыя.
13.50 Ток-шоу «Проста Ма-
рына».
14.00 «Салон прыгажосці».
18.35 Герой дна.
18.55 «Дальнібойшчыкі».
20.00 Сячэны.
21.55 «Хуткая дапамога».
23.30 Герой.

СТБ

6.00 «Ікс-мен».
6.30 «Кот па імені Ікс».
7.00 «Тамічыны рыцары
Тыра На Нот».
7.30 «Мурашкі».
8.00 «168 гадзін Мінска».
8.50 «Віртуальны свет».
9.00 Камедыя «Замула і кі-
лер».
11.05 Музыкі на СТВ.
11.30 «Салон прыгажосці».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Дыскверны» на СТВ.
12.45 «Паст у Расіі».
14.00 «Сакратына матэрыя-
л».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.50, 19.25, 17.40
Кры-
5.20, 7.15 ў запіс.
5.35, 6.40, 13.40 Афіша.
5.45, 7.25 Нашы любімыя
жыццё.
5.50, 6.50 Валікі грошы.
6.35, 7.40 Кардэны вал.
8.20 Служба выратавання.
9.25 Навіны.
10.40 Тэатр.
11.25 «Браты Рыко» 1-я се-
рыя.
13.50 Ток-шоу «Проста Ма-
рына».
14.00 «Салон прыгажосці».
18.35 Герой дна.
18.55 «Дальнібойшчыкі».
20.00 Сячэны.
21.55 «Хуткая дапамога».
23.30 Герой.

СТБ

6.00 «Ікс-мен».
6.30 «Кот па імені Ікс».
7.00 «Тамічыны рыцары
Тыра На Нот».
7.30 «Мурашкі».
8.00 «168 гадзін Мінска».
8.50 «Віртуальны свет».
9.00 Камедыя «Замула і кі-
лер».
11.05 Музыкі на СТВ.
11.30 «Салон прыгажосці».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Дыскверны» на СТВ.
12.45 «Паст у Расіі».
14.00 «Сакратына матэрыя-
л».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».

18.15 Міжнародныя спар-
тыўныя навіны на СТВ.
18.30 «Выпадковы сведка».
19.00 «Тэма дня».
19.15 «Вечарніца».
19.30 «Балет «Телуріяна ва-
роты»».
21.40 «Next» 1-я серыя.
23.00 «Навіны СТВ — 24 га-
дзіны».
23.30 «Віртуальны свет».
23.45 Футбольны кур'ер.
0.10 «Навіны размова з А.
Лунішэўскай».

Аўторак, 25 ВЕРАСНЯ БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
7.00 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
9.00 Навіны.
9.15 «Марская паліцыя».
10.00 Арсенал.
11.00 «Чалавек мора».
11.20 «Тэма дня».
11.30 «Выпадковы сведка».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Сячэны».
12.45 «Навіны гутаркі Ста-
ні-
13.55 «Next».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».
18.15 Міжнародныя спар-
тыўныя навіны на СТВ.
18.30 «Хто ё?».
18.45 «Аўтапарам».
19.00 «Тэма дня».
19.15 «Вечарніца».
19.30 «Драма «Партыя ў ша-
хматы»».
21.50 «Next».
23.00 «СТБ — 24 гадзіны».
23.30 «Віртуальны свет».
23.45 Драма «Кароль білару-
сы».

Серада, 26 ВЕРАСНЯ БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
7.00 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Бе-
ларусь!
9.00 Навіны.
9.15 «Марская паліцыя».
10.00 Арсенал.
11.00 «Чалавек мора».
11.20 «Тэма дня».
11.30 «Выпадковы сведка».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Сячэны».
12.45 «Навіны гутаркі Ста-
ні-
13.55 «Next».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».
18.15 Міжнародныя спар-
тыўныя навіны на СТВ.
18.30 «Хто ё?».
18.45 «Аўтапарам».
19.00 «Тэма дня».
19.15 «Вечарніца».
19.30 «Драма «Партыя ў ша-
хматы»».
21.50 «Next».
23.00 «СТБ — 24 гадзіны».
23.30 «Віртуальны свет».
23.45 Драма «Кароль білару-
сы».

Тэлебачанне

21.40 «Неалежне расказа-
лі».
22.30 «Час».
23.05 «На футболе».
23.35 «16-ы аддзел».

РАСІЯ

8.00 Навіны.
8.15 «Зямля каханая».
9.20 Драма «Цудоўны хло-
пец».
10.50 «Біблія».
11.00 Навіны.
14.55 Сячэны «Цыган».
16.00 «Валікі мышч».
17.00 Навіны.
17.25 «З гэтай парай».
18.00 «Зямля каханая».
19.00 «Чалавек мора».
20.00 «Час».
20.30 Сячэны «Пятніца».

КУЛЬТУРА

7.05, 11.30, 17.30, 23.00 «На-
віны культуры».
7.30 Героя-прыгодуны
фільм «Смелыя людзі».
9.00 Контра-дашчэтка хору
«Вясна» пад кіраваннем А.
Панарамы.
9.40 «Абелеўскія лабэ-
ры» 1-й выні.
10.00 «Сячэны».
11.00 «Залаты стагоддзе рус-
кага жыцця».
11.45 А. Родін. «Каніава пе-
чэтка» М.Сячэны. Вы-
хаванне І.Сячэны.
12.25 «Музыка і танцы».
13.30 «Разам з Фалем».
13.45 «Дарэка Грыт. Кані-
раты фартына з акрэскам».
14.15 «Архитектурная галэ-
рыя».
14.30 «Асцяжны партрэт».
15.00 Навіны.
15.10 Сячэны «Матчына
прыгоды».
15.35 «Абелеўскія лабэ-
ры» 1-й выні.
16.15 «Ной-ху».
16.30 «Свет ачышчэння».
17.00 «Зямля каханая».
17.50 «Мой Эрнст».
18.15 А. М. Ахрыўніч. «На
асцяжнай муршэ дэволі прэ-
саты».
19.35 «Добрыя ночы, маты-
шы».
19.50 «На ўсёй муршэ
дэволі прэсаты» Часта 2-я.
21.30 Кароткаметражныя
фільмы «Азбучныя алфаві-
ты».
22.30 «Дай каханым гадзі-
на».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.50, 19.25, 17.40
Кры-
5.20, 7.15 ў запіс.
5.35, 6.40, 13.40 Афіша.
5.45, 7.25 Нашы любімыя
жыццё.
5.50, 6.50 Валікі грошы.
6.35, 7.40 Кардэны вал.
8.20 Служба выратавання.
9.25 Навіны.
10.40 Тэатр.
11.25 «Браты Рыко» 1-я се-
рыя.
13.50 Ток-шоу «Проста Ма-
рына».
14.00 «Салон прыгажосці».
18.35 Герой дна.
18.55 «Дальнібойшчыкі».
20.00 Сячэны.
21.55 «Хуткая дапамога».
23.30 Герой.

СТБ

6.00 «Ікс-мен».
6.30 «Кот па імені Ікс».
7.00 «Тамічыны рыцары
Тыра На Нот».
7.30 «Мурашкі».
8.00 «168 гадзін Мінска».
8.50 «Віртуальны свет».
9.00 Камедыя «Замула і кі-
лер».
11.05 Музыкі на СТВ.
11.30 «Салон прыгажосці».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Дыскверны» на СТВ.
12.45 «Паст у Расіі».
14.00 «Сакратына матэрыя-
л».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.50, 19.25, 17.40
Кры-
5.20, 7.15 ў запіс.
5.35, 6.40, 13.40 Афіша.
5.45, 7.25 Нашы любімыя
жыццё.
5.50, 6.50 Валікі грошы.
6.35, 7.40 Кардэны вал.
8.20 Служба выратавання.
9.25 Навіны.
10.40 Тэатр.
11.25 «Браты Рыко» 1-я се-
рыя.
13.50 Ток-шоу «Проста Ма-
рына».
14.00 «Салон прыгажосці».
18.35 Герой дна.
18.55 «Дальнібойшчыкі».
20.00 Сячэны.
21.55 «Хуткая дапамога».
23.30 Герой.

СТБ

6.00 «Ікс-мен».
6.30 «Кот па імені Ікс».
7.00 «Тамічыны рыцары
Тыра На Нот».
7.30 «Мурашкі».
8.00 «168 гадзін Мінска».
8.50 «Віртуальны свет».
9.00 Камедыя «Замула і кі-
лер».
11.05 Музыкі на СТВ.
11.30 «Салон прыгажосці».
12.00, 15.00, 18.00 Навіны
СТВ.
12.15 «Дыскверны» на СТВ.
12.45 «Паст у Расіі».
14.00 «Сакратына матэрыя-
л».
15.15 Кулінарныя рэцэпты ад
рэстарана «Лясны».
15.30 «Мурашкі».
16.00 «Кот па імені Ікс».
16.30 «Ікс-мен».
17.00 «Чарніца».

НТБ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00,
7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 21.00, 23.05 Сячэны.
8.15, 8.20, 7.5